

โครงการพัฒนาพื้นที่โดยรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

๑๕๓

พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๕ กับ นายสุหะ ฌโนมสิงห์ เจ้าหน้าที่กรมชลประทานให้พิจารณา ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณคลองบ้านอำเภอ เขตอำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของราษฎรในพื้นที่และ สนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาของวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร พร้อมทั้งส่งเสริมการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่บริเวณโครงการให้เป็นวนอุทยานรักษาป่าและสัตว์ป่า

ต่อมา พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมแก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. และ เจ้าหน้าที่กรมชลประทานที่เข้าเฝ้าฯ ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๓ สรุปได้ว่า ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำโครงการป่าสิริ เจริญวรรษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บริเวณเขาชีโอนติดกับบริเวณวัดญาณฯ เพื่อ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสมหามงคลเจริญ พระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา โดยได้ดำเนินการปลูกป่าบริเวณพื้นที่รอบเขาชีโอน ซึ่งเป็นพื้นที่ถูกบุกรุกทำไร่เลื่อนลอย และสร้างฝายเก็บกักน้ำตามร่องน้ำต่างๆ เพื่อให้พื้นที่ สองฝั่งร่องน้ำมีความชุ่มชื้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ต้นไม้ที่ปลูกบริเวณนี้ สำหรับพื้นที่รอบ โครงการให้จัดทำเป็นโครงการปลูกป่าตามความเหมาะสม โดยจัดทำแนวเขตบริเวณ ปลูกป่าให้ชัดเจน

ผลการดำเนินงาน

๑. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารฯ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติแก่ประชาชนในพื้นที่บริเวณรอบ วัดญาณฯ รวม ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง ตำบลนาจอมเทียน และตำบลพุดตาลหลวง โดยเป็นหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นต่างๆ ได้แก่ การคัดเลือกและ พัฒนาเมล็ดพันธุ์เกษตรธรรมชาติ ๒ รุ่น จำนวน ๙๐ คน หลักสูตรการทำสบู่สมุนไพร

ไทย จำนวน ๓๐ คน หลักสูตรการผลิตน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ จำนวน ๓๐ คน หลักสูตร การเพาะเชื้อ และผลิตเห็ดนางฟ้า จำนวน ๓๐ คน รวมทั้งจัดสัมมนานำเสนอผลงานวิจัย ด้านเกษตรธรรมชาติ จำนวน ๕๐ คน

นำเกษตรกรดูงานการคัดเลือกและพัฒนา
เมล็ดพันธุ์เกษตรธรรมชาติ จ. สุพรรณบุรี

อบรมการทำสบู่มุนไพร์

๒. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖

จัดทำแปลงต้นแบบ ทั้งแปลงไม้ผล และแปลงไม้ดอกไม้ประดับ อาทิ แปลงหน้าวัว แปลงมะนาวในวงบ่อ แปลงปทุมมา และแปลงหม่อน และจัดทำแปลง อนุรักษ์พันธุ์ไม้ อาทิ แปลงรวบรวมพันธุ์มะม่วง ๒๔ ไร่ แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลต่างๆ ใน เนื้อที่ ๑๒ ไร่ โดยปลูกกล้วย กระท้อน ขนุน ชมพู่ มะขามหวาน มะปราง มะยม มะดัน มะเฟือง มะไฟ มะพร้าว มังคุด ลำสาต น้อยหน่าและพุทรา รวมทั้งแปลงรวบรวมพันธุ์ ไม้หอม เนื้อที่ ๑ ไร่

ในปี ๒๕๕๕ ได้ถ่ายทอดเทคโนโลยี ผักอบรมเกษตรกร ในเรื่องการปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ และการปลูกเลี้ยงหนั้วว รวม ๑๓๓ คน มีผู้เข้าเยี่ยมชม/ศึกษาดูงาน รวม ๙๕๑ คน

๓. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ได้ดำเนินการจัดการทุ่งหญ้าและถิ่นอาศัยสัตว์ป่าในเนื้อที่รวม ๑๖๐ ไร่ ด้วยการหว่านเมล็ดถั่วพรีาเพื่อใช้เป็นปุ๋ยพืชสด และเสริมด้วยโป่งเทียม รวมทั้งจัดหาและบำรุงกล้าไม้ขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มคุณภาพป่า ปรับปรุงแนวกันไฟในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า และการลาดตระเวนเพื่อป้องกันการลักลอบกระทำความผิด

ดำเนินการจัดทำโครงการค่ายเยาวชน จำนวน ๕ รุ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่เยาวชนในการร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยคัดเลือกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งตั้งอยู่รอบโครงการ คือ โรงเรียนในพื้นที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวนรวม ๓๒๕ คน

เตรียมพื้นที่จัดทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์โดย
หว่านถั่วพรีา

ค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๔. สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าบางละมุง

ดำเนินการดูแลสัตว์ป่า รวมทั้งให้ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยง การขยายพันธุ์ การอนุบาล สัตว์ป่าได้แก่ สัตว์ปีก อาทิ นกยูง ไก่ฟ้าพญาลอ นกกาสัง

ฯลฯ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม อาทิ กวางป่า เนื้อทราย ละอง-ละมั่ง หมีควาย หมีคน และลิง
ชวา ฯลฯ สัตว์เลื้อยคลาน อาทิ จระเข้ น้ำจืด และเต่า รวม ๓๙ ชนิด กว่า ๗๐๐ ตัว

และในปี ๒๕๕๕ สถานีได้ดำเนินการซ่อมแซมกรง และบริเวณตาม
สมควรรวมทั้งจัดทำป้ายสื่อความหมาย จำนวน ๕ จุด และแผ่นพับประชาสัมพันธ์
จำนวน ๒๐,๐๐๐ แผ่น เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้เข้าเยี่ยมชม

ปรับปรุงคอกสัตว์กึ่ง

จัดทำป้ายสื่อความหมาย

๕. โครงการป่าสิริเจริญวรรษ

ดำเนินการบำรุงรักษาพื้นที่ป่า ๑,๔๗/๓ ไร่ และทางเดินศึกษา
ธรรมชาติ ๑.๕ กิโลเมตร ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณ
ส่วนหน้าของพื้นที่โครงการ พร้อมปรับปรุงศาลาและเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติและ
จัดทำแนวกันไฟรอบเขตป่า

๖. ศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ

ให้บริการด้านต่างๆ ได้แก่ คลินิกผู้สูงอายุ เพื่อตรวจคัดกรองรักษาโรคแก่ผู้สูงอายุ คลินิกกายภาพบำบัด ให้บริการด้านการรักษาฟื้นฟูทางกายภาพบำบัดในผู้ป่วยที่มีปัญหากระดูกและกล้ามเนื้อ ระบบประสาท อาทิ ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาตกล้ามเนื้ออ่อนแรง และ ธาราบ้ำบัด ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนา รูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ได้ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา รูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านสำหรับบุคลากร จัดอบรมเชิงปฏิบัติการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านสำหรับอาสาสมัคร และ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ จำนวน ๕๐ คน ระยะเวลา ๔ วัน เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

๓. มูลนิธิอเนกกุศลศาลา (วิหารเซียน)

มีกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ จัดงานมหกรรมวันพ่อแห่งแผ่นดิน การมอบทุนการศึกษาและอุปกรณ์การเรียนการสอนนักเรียนในระดับการศึกษาต่างๆ ให้กับโรงเรียน ๑๒ โรงเรียน ที่มูลนิธิอเนกกุศลศาลา (วิหารเซียน) อุปถัมภ์ และการดำเนินโครงการอาหารกลางวันโดยได้มอบข้าวสารให้กับโรงเรียนทั้ง ๑๒ โรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ประชาชนในบริเวณโครงการพัฒนาพื้นที่โดยรอบวัดญาณฯ และผู้สนใจทั่วไปได้รับการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านเกษตรธรรมชาติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

๒. ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่โครงการได้รับการอนุรักษ์ พื้นที่ปลูกให้กลับคืนมา มีสภาพที่อุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายเพิ่มขึ้น พบว่าบริเวณพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอนมีลักษณะเป็นป่าดิบแล้งที่มีความหลากหลายของพืช จำนวน ๓๑ วงศ์ ๖๓ สกุล ๓/๒ ชนิดพันธุ์ และมีสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม จำนวน ๓๐ ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน ๕๓ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน ๑๖ ชนิด และนก ๑๓๖ ชนิด

๓. อาสาสมัครและผู้สูงอายุในชุมชนโดยรอบวัดญาณฯ ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับดูแลรักษาสุขภาพ